

ÅRGÅNG 24

Södertörns Radioamatörer

Nyhetsblad **1-2023** 2023-02-24

SödRa

SKØQO

Red SMØFDO - Lasse

Ansv utg SMØASB- Stefan Fägerhall

www.sk0qo.se

Vintern går sakta över till vårvinter och vår vid havsviken på Gålö. Vi ser fram emot vår och sommar vid vår klubbstuga!

Kallelse till SödRa:s årsmöte

Du kallas till SödRa:s årsmöte lördagen den 11 mars kl 14.00. Ärenden enl stadgarna. Kallelse är också utskickat via mail tre veckor i förväg enligt stadgarna.

Plats: Kulturhuset i Handens centrum.

Tre timmars fri parkering vid Haninge centrum eller parkeringshus.

En länk till mötet och möteshandlingarna skickas ut digitalt via mail till medlemmarna!

Du måste betalat medlemsavgiften för att delta och rösta.

Vi bjuder på fika med tilltugg.

För mer info kolla även bullen och klubbens hemsida www.sk0qo.se.

Mötet genomförs på plats, således ej på Jitsi denna gång.

Välkomna! /Styrelsen.

Vårterminen 2023 program och värdar (prel)

Onsdagsmötena startar kl 19.30. Fika finns från kl 19.00. OBS Alternativ lokal är Kvarnbäcksskolan, Mostensvägen 4, Jordbro vid dålig väderlek. Kolla vår hemsida vid ändringar.

11 januari , onsdag. Klubbträff

Mötesvärd: Mecki, SM0TWH

18 januari , onsdag. Klubbträff

Mötesvärd: Stefan, SM0ASB

25 januari , onsdag. Klubbträff : SM0IFP om SDR-mottagare

Mötesvärd: Lasse, SM0FDO

2 februari, onsdag. Klubbträff

Mötesvärd: Bengt, SM0DCD

8 februari onsdag. Klubbträff : Stefan, SM0ASB berättar om Mobitex och dess utveckling.

Mötesvärd: Gun, SM0YDQ.

15 februari, onsdag. Klubbträff / Semlor hembakade av Gun, SM0YDQ, Torbjörn och av CG SM5CTM.

Mötesvärd: CG, SM5CTM

22 februari, onsdag. Klubbträff

Mötesvärd: Bengt, SM0DCD

1 mars, onsdag. Klubbträff

Mötesvärd: Stefan, SM0ASB

8 mars, onsdag. Klubbträff

Mötesvärd: Lasse, SM0FDO

11 mars, lördag: Årsmöte kl 14.00 Haninge kulturhus.

15 mars, onsdag. Klubbträff

Mötesvärd: Stefan, SM0ASB.

22 mars, onsdag. Klubbträff

Mötesvärd: Ingemar, SM0DSF.

29 mars, onsdag. Klubbträff : Stefan, SM0ASB föredrag om mobiltelefonins utveckling.

Mötesvärd: Gun, SM0YDQ.

5 april, onsdag. Klubbträff

Mötesvärd: Robban, SM0TAE.

12 april, onsdag. Klubbträff

Mötesvärd: Mecki, SM0TWH.

19 april, onsdag. Klubbträff: Johan SA0BMC demonstrerar portabeltrafik från husvagnen.

Mötesvärd: Lasse, SM0FDO.

26 april, onsdag. Klubbträff: Anders SM0DXG undervisar i HLR - Hjärt-lungräddning.

Mötesvärd: Kalle, SM0NUE.

3 maj, onsdag. Klubbträff

Mötesvärd: Ingemar, SM0DSF

10 maj, onsdag. Klubbträff

Mötesvärd: Kalle, SM0NUE

Programmet fortsätter över sommaren men inget program är bestämt ännu. Vi kan räkna med åtminstone något öppet hus.

QO-nät

Varje söndagsmorgon från kl 10.00 körs det QO-nät på 80 m.Frekvens: 3633 kHz.

SSA-bulle och lokaltrafiknät söndagskvällar 20.30 över repeatern 145.6875 MHz. Sub 77 Hz.

Välkommen att checka in!

Medlemsavgiften för 2023 är oförändrad.

250:- fullbetalande

125:- familjemedlem på samma adress.

75:- för ungdom upp till 26 år.

Bespara kassören en massa extrajobb med påminnelser och betala in årsavgiften så fort som möjligt!

Vi ser särskilt positivt till ungdom nya som tidigare medlemmar. Vi behöver "nytt blod" och nya idéer för denna åldersgrupp!

Vi är mer än nånsin beroende av våra medlemmar för fortsatt utveckling av föreningen!

OBS. du som gått med i **distanskursen** har fritt medlemskap även i år och ska ej betala!

Styrelsen

Valberedningens förslag inför SödRa:s årsmöte 2023

Ordförande:

SM0ASB Stefan Fägerhall Vald för ytterligare ett år

Styrelseledamöter:

SM0FDO Lars-Erik Jacobsson Omval (2 år)

SM0NUE Karl-Erik Färdigh Omval (2 år)

SM0FNV Nils Willart Omval (2 år)

SM0BYO Gunnar Lövsund Vald för ytterligare ett år

SA0BSJ Joakim Svanfeldt Vald för ytterligare ett år

SM0IKR Göran Björk Vald för ytterligare ett år

Styrelsesuppleanter:

SM0YDQ Gun Ahtola Omval (1 år)

SM0TXD Joakim Wiberg Nyval (1 år)

Revisorer:

SM0EYT Börje Carlsson Omval (1 år)

SM5AOG Lennart Pålyrd Omval (1 år)

73 Ingemar Johansson/SM0DSF (sammankallande) Tel: 070-775 34 84

Mikael Björkgren/SM0LYC Tel: 070-594 99 16

Semleafton

Vid ett vanligt onsdagsmöte den 15 februari kom det mycket folk till klubbstugan.

Kanske delvis för att det utannonserats semlor till fikat!

Det var Gun SM0YDQ och Torbjörn samt CG, SM5CTM som hade ordnat detta.

Red kan intyga att dessa kunnat tävla om bästa semlorna i Stockholm.

I kortvågshacket samlades ett antal contestugna, det var frågan om att gå igenom ett loggprogram N1MM som skulle användas i ARRL contest kommande helg.

I det andra shacket jobbades det med att synkronisera satellitkörning till rotor- och radiostyrning vilket lyckades!

Vi kunde även hälsa två nya medlemmar

Det blev även lite tid över för felsökning av ett nättaggregat.

Contestgänget går igenom contestlogg-programmet. välkomna, SM0WCL Karin och SM0HZE Kurt som haft ett uppehåll på 20 år.

Vi hoppas att trenden med få besökare nu är bruten, mötena är en viktig social kontakt.

SM0FDO Lasse. Foto Stefan SM0ASB

Nya medlemmar sedan förra tidningen. Grattis till nya signaler, Välkomna alla nya medlemmar, signaler och kursdeltagare!

SA0CNS	Gulich, Mats	Bagarmossen
SA5AYV	Thunblad, Lars	Bålsta
SM0SXO	Davidsson, Hans	Farsta
SM0VCG	Andersson, Lars	Älvsjö
SM0HZE	Örtendahl, Kent	Ekerö
SM0WCL	Örtendahl, Karin	Ekerö
	Andersson, Hampus	Motala
	Asp, Kjell	Örebro
	Axelsson Esther Nungari, Mwangi	Bro
	Becker, Joakim	Färentuna
	Beck-Friis, Rigmor	Forsvik
	Bernhard, Frank	Älvsjö
	Bjurholm, Tim	Vendelsö
	Blomgren Strandberg, Gabriel	Odensbacken
	Dahlin, Gustav	Bandhagen
	Dahlin, Niklas	Stockholm
	Eliasson, Kent	Vedevåg
	Esselius ,Mattias	Järna
	Esselius ,Nikolas	Järna
	Esselius ,Per	Järna
	Esselius ,Sonja	Järna
	Hagström ,Peter	Vimmerby
	Isacsson, Johan	Nyköping
	Kuosmanen, Markus	Kolsva
	Lindberg, Petter	Luleå
	Löfgren, Johannes	Solna
	Selming, Mikael	Enskede
	Strömberg , Jack	Österhaninge
	Swedin, Ulf	Brandbergen
	Sjöberg, Andreas	Lidköping
	Skeppstedt, Per	Älta
	Staaaf, Rickard,	Borensberg
	Sundlöf, Lars-Åke	Köping
	Wiorek, Martin	Årsta
	Åkerman, Thomas	Nyköping

Ny signal, tidigare medlem.

SA3ETS	Flodin, Peter	Alnö
SA0OEN	Nilsson, Olle	Solna

Du som fått ny signal, meddela!

Silent Key:s.

SM7XBI	Ove Sjöström	Torsås
Edda Karow		Stockholm

Certifikatkursen fortsätter!

Det är mycket folk som går på vår distanskurs för certifikat.

Kolla länken i höger-kanten på vår hemsida. www.sk0qo.se

Där finns även en anmälningstalong.

I kursavgiften ingår även medlemskap i vår klubb SödRa i 2 år.

SödRa finns på facebook

Sök i grupper efter SödRa.

Gå med i gruppen med ett enkelt klick!

Info från klubben eller skriv själv något! Gruppen är öppen.

SödRa finns på Tradera

En länk finns i högerkanten på vår hemsida. Här kan man buda på olika objekt.

Vi hade tidigare radannonser på hemsidan, men där blev marknaden snabbt mättad. Marknaden har stor betydelse för vår överlevnad. Det mesta är gåvor till klubben, TACK till er som sponsrat!

Stuggrupper

Det är i första hand dessa som ska kontaktas när det gäller praktiska saker i och runt stugan.

Inre grupp:

SMØDCD Bengt
SMØYDQ Gun

Yttre grupp:

SMØBYO Gunnar
SMØNUE Kalle
SAØBSV Willie

Kom igång med Jitsi

Som du kanske hört eller sett sänds många av SK0QO:s aktiviteter på Jitsi. Jitsi är ett gratis videokonferensverktyg som fungerar många webbläsare (även mobiltelefoner) men kan även laddas ned som en app till din telefon.

Du kommer igång snabbt och behöver inte registrera konto eller installera mjukvara till din dator.

Använd din webbläsare och besök sidan: meet.jit.si

SK0QO använder sig av mötesnamnet "sk0qo" så det är det du ska skriva i fältet för "Starta möte".

Tänk på att vem som helst som anger mötesnamnet kan komma in i mötet.

Första gången du använder Jitsi måste du troligen ange att du godkänner att webbkamera och mikrofon används.

När du startat Jitsi finns några knappar/ ikoner längst ned (se bild):

- 1: Slå av och på mikrofonen. Görs även med mellanslagstangenten som PTT.
- 2: Aktivera/deaktivera webbkameran.
- 3: Aktivera skärmdelning. Här kan du dela något du vill från din skärm med resten av deltagarna.
- 4: Öppna chat.
- 5: Räck upp/ta ned din hand.
- 6: Deltagare.
- 7: Visa deltagare resp helskärm.
- 8: Fler inställningar.
- 9: Lämna mötet.

Tänk på att vissa mikrofoner släpper genom väldigt mycket ljud. Som deltagare är det därför bra att ha mikrofonen avstängd om ingen ber dig slå på den.

Chatten är perfekt att ha som hjälpmedel om man vill meddela något utan att ljudet ska gå ut.

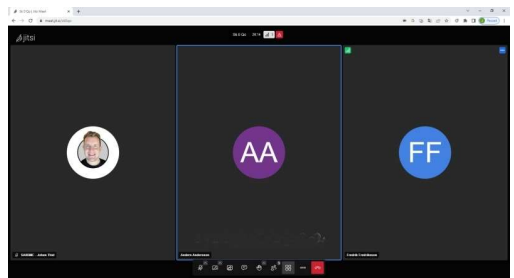
Att räkna upp handen är ett trevligt sätt att säga att du vill ha ordet. När du fått ordet slår du på mikrofonen. Samma

regler gäller i digitala möten som i ett vanligt möte. Be om ordet om du har något att tillägga och håll dig till ämnet.

Om man sänder ett lokaltrafiknät kan det vara en bra ide om en av deltagarna (kanske den som håller i lokaltrafiknätet) har ljud på så resten av deltagarna kan följa både via bild och ljud. Här är det viktigt att övriga inte har mikrofon på för att undvika rundgång.

Testa gärna att använda Jitsi själv med någon annan (i familjen t. ex) så du blir bekant med mjukvaran.

Lycka till! SA0BMC Johan

Menyerna förklarade i texten.

Klubben accepterar inga anonyma besökare. Ange namn /ev signal vid inloggning. Du behöver inte vara medlem för att delta /FDO.

Film med föredraget om SDR RTL V3

En synnerligen instruktiv film från Janne IFP:s föredrag om installation av SDR RTL V3 sdr hittar du på vår hemsida SK0QO.se. Sök på SDR RTL.

Ordförande har ordet

Nytt år – nya möjligheter heter det.

Vårens aktiviteter har så smått kommit igång. Vi slutade året med flaggan i topp med tre tillfällen med YOTA- aktiviteter i klubbstugan. YOTA står för Youngsters On The Air och är en satsning på ungdomsaktiviteter. Se vidare om det på vår hemsida! Vi kan vara stolta över detta, vi är rätt ensamma, kanske helt ensamma om att vara aktiva med detta i Sverige!

Nu i vår (ja, det är bara februari när du får detta men var optimist!) har vi redan haft klubbträffar i klubbstugan och det har varit minst ett föredrag. Fler kommer. Håll koll på vår hemsida!

Den 21 januari hade den nye DL0 Johan Tidh kallat till en träff på Tekniska Museet. Det kom runt 45 personer och vi var där. Tyvärr var bussarna avstängda och trafiken knölig på grund av demonstrationerna runt Turkiska ambassaden, annars hade det kommit ännu fler.

Det var en mycket intressant dag och vi fick tillfälle att presentera vår klubb. Märkligt nog var det endast vi och Tekniska Högskolans radioklubb som hade presentationer. Jag tar det som ett tecken på att vi är aktiva och med i leken, samtidigt som det är bekymrande om övriga klubbar i D0 för en tynande tillvaro. En riktigt bra sak var att det blev en direktdialog rörande det pågående arbetet mellan SSA och PTS rörande ett förenklat certifikat som skall göra det lättare att bli certifierad radioamatör. Nuvarande HAREC- certifiering är ett svårt hinder. Det är utformat för en tid då man byggde sin utrustning själv och behövde ha radiotekniska kunkaper så ens hemmabygge inte var elektriskt livsfarligt eller störde andra. Numera finns det så väldigt mycket CE- märkt utrustning att köpa

så behovet av att bygga själv i stort sett är borta. Förhoppningsvis är det på gång en anpassning till detta som möjliggör ett ”instegscertifikat”.

Samtidigt som det är mycket vi kan vara stolta över så står vi också inför stora utmaningar.

Det är inte många yngre som klarar, eller kanske snarare orkar och hinner, ta sig hela vägen till att ta certifikat, få tillgång till utrustning – egen, lånad eller hos någon klubb – och bli aktiva.

Som jag ser det behöver vi samverka mellan klubbarna för att stötta och ta tillvara de möjligheter som finns. Jag har bra kontakt med nye DL0 SM0BMC Johan Tidh och ser fram emot ett bra och konstruktivt samarbete framöver.

Vi håller just nu på med förberedelserna för årsmötet. Efter att i två år haft mötena enbart via Jitsi på grund av pandemin skall vi i år också ha så vi kan träffas. Därför har vi bokat en lokal i Haninge Kulturhus i Haninge Centrum. Man tar sig dit enkelt både med bil, kollektivtrafik och färdtjänst. Där finns också kafeer och restauranger alldeles intill för de som vill det.

Jag hoppas att du vill komma, både för årsmötet och för att träffa radiovännerna.

Kallelse kommer på sedvanligt vis bl.a. på hemsidan.

Och så till sist; Vi behöver nya funktionärer. Vi är helt beroende av våra medlemmar, dvs dig, för att få klubben att fungera. Just nu söker vi efter någon som kan hålla ihop våra kontakter och verksamhet gentemot museifartygen isbrytaren S:t Erik och fyrskeppet Finngrundet inklusive fyrtesterna. Vi söker också personer som vill driva olika "fokusgrupper" där vi tänkt oss att någon eldsjäl driver något man brinner för. Alla frivilliga är välkomna!

Med det sagt hoppas jag du får ett bra år, inte bara radiomässigt och att vi gärna ses på någon av våra aktiviteter!
73s de
Stefan SM0ASB

DL-0 valet

DL0 Johan
SA0BMC

vDL0 Jonas
SA0JLA

Vid senaste distriktsmöter valdes ny DL Johan SA0BMC. och vice DL0 blev Jonas SA0JLA,

Dessa är mycket aktiva inom distriktet och har mycket lätt att samarbeta. Välkomna och lycka till!

Vi får nu tacka tidigare DL0, Ann SM0ZEU och vDL0 Sven-Erik SM0WAV för ett mycket engagerande och fötjänstfullt arbete!

QSL

Italienska dx-expeditionsteam körde från Centralafrikanska Republiken. TL8AA på de traditionella trafiksätten och TL8ZZ på FT8.

9G5FI körde från Ghana och kunde kontaktas på 80 och 160 m i en test.

En grupp från Tjeckien var igång från Elfenbenskusten med signalen TU5PCT.

Kortvågsringar

Benämning	Tidpunkt	Frekvens; kHz	Info
Dalslandsringen	09.30	3765	Lö+so
Huddingeringen (SAOCCA)	20.00	3762	Fr
Västkustringen	08.30	3717	
Dalaringen	08.30	3658	
Öresundsringen	11.00 + 15.00	3636	
Nomiraringen	07.30 - 08.30	3623	- Med kristen profil-
Ölandsringen	09.00	3637 / 7070	Må-Fr
Höglandsringen	08.30	3613,5	
Gomorroringen	07.30 - 08.30	3638,5	
Kulturringen Radiomuseet	09.00 - 09.30	3620	-Tankar för dagen-
Rörradio Nostalgi	10.00	3745	Sö
Ten-ringen	10.00	3762	
SSA Hq-nätet	09.00	3704	1:a + 3:e lö i mån
SödRa SKOQO	10.00	3633	Sö
Täby sändaramat SK0MT	09.00	3728	On
Amsat SM	10.00	3740	Sö
DX-ringen	10.00	3775	Sö
Bulletin SK2SSA	09.00	3675	Sö SM2PYN-Öjebyn
Bulletin SK6SSA	09.30	3705	Sö SM6NT-Vegby
Bulletin SK3SSA	10.00	3750	Sö SM3RXC-Bergsjö
CW Bulletin SMHSC	08.30	3537 / 7037	Lö (cw 150-takt)
CW QRP-aktivitet	07.00	3560	Anrop - QSY
..-	07.30	7030	..-
SSB QRP-aktivitet	07.00	3690	..-
..-	07.30	7090	..-

En tämligen komplett mattekurs för dej som behöver plugga radiomatte!

<http://www.chesterdars.org.uk/page12/ukfulllicencemaths2020update.pdf>

Table. 1 Units & Symbols

Physical entity	Symbol	Unit	Abbreviation	Typical use
Current	I	Ampere	A	μA , mA, A
Voltage	V	Volt	V	μV , mV, V, kV, MV
Resistance	R	Ohm	Ω	Ω , k Ω , M Ω
Capacitance	C	Farad	F	pF, nF, μF
Inductance	L	Henry	H	μH , mH
Impedance	Z	Ohm	Ω	Ω , k Ω , M Ω
Power	P	Watt	W	μW , mW, W, kW, MW,
Energy	E	Joule	J	μJ , mJ, J, kJ
Charge	Q	Coulomb	C	C
Frequency	f	Hertz	Hz	Hz, kHz, Mhz, Ghz
Period	T	second	S	μs , ms, s
Wavelength	λ (lambda)	metre	M	mm, m, km
Time constant	τ (tau)	second	S	μs , ms, s

Södertörns Radioamatörer planerade tester vinter o vår 2023

Lördag 4 - söndag 5 febr. Gålö

European DX Contest, CW och SSB, lör kväll – sön kväll, 24 timmar

Möjlighet att köra parallellt/lära av varandra

Ansvarig: Ingemar SMODSF

Lördag 18 - söndag 19 febr. Gålö

ARRL DX CW, 48 timmar

Ansvarig: Ingemar SMODSF

Lördag 25 - söndag 26 mars Gålö

CQ WPX SSB, 48 timmar

Ansvarig: Ingemar SMODSF

Lördag 27 - söndag 28 maj Gålö

CQ WPX CW, 48 timmar

Ansvarig: Ingemar SMODSF

I dessa tester planerar vi att delta i multi-operatorklassen (Flera operatörer som byter av varandra). Tidsschema för operatörer i testerna planeras noga, så hör av dig i god tid till den som står som ansvarig för testen om du vill vara med och köra från SK0QO. Delta gärna i andra tester och kom särskilt ihåg månadstesterna, som går en gång i månaden på den söndag, som ligger närmast den 15:e. En test på ssb och en på cw vid varje tillfälle. Kom också ihåg NAC-testerna på VHF/UHF, som går varje månad.

Multidipole – lättare att trimma in

SMOASB Stefan

Vill man ha en antenn som täcker flera band kan man göra en ”fan dipole”, dvs man ansluter flera dipoler till samma gemensamma centermatning. Normalt ansluter man alla till samm punkt på centerisolatorn men det gör också att dipolerna är väldigt besvärliga att trimma in eftersom de påverkar varandra.

Jag läste ett tips nånstans att om man vid centerisolatorn skiljer dipolerna minst 12 cm i höjddled samt ser till att ändarna av dipolerna är minst en meter från varandra så påverkar dipolerna varandra minimalt.

Jag har här tre dipoler anslutna till mittisolatorn. En 7 Mhz-, en 14 Mhz och en 18 Mhz-dipol. Eftersom 7MHz- dipolen bär upp hela tyngden kan man göra de andra dipolerna lättare och fästa dem enklare. ”Mittisolatorn” är en strömbalun i en låda. Man tar en ringkräna och lindar någa varv

RG-58 eller så tar man bara en tvåledare, som jag gjorde, och lindar t.ex. 10 varv. Detta för att få bort strömmar på utsidan av koaxen.

Kärnan skall INTE vara en röd kärna, den har för låg permeabilitet för att vara effektiv – de passar bättre för spänningsbaluner. Jag har i stället valt en kärna av materialet 43 (t.ex. Amidon FT140-43).

Så här kan det se ut

Länktips!

Jag såg ett program som heter Elektricitetens historia där en liten del ägnas åt radions tillkomst. Funkar en regnig dag!

youtu.be/Gtp51eZkw0I

eller sök på youtube:
shock and awe the story of electricity

Hälsn/ 73 Magnus SM0LKF

Shock and Awe: The Story of Electricity -- Jim Al-Khalili BBC Horizon

Universal Radio Hacker

Nedladdning och instruktion
<https://github.com/jopohl/urh>
Video

<https://www.youtube.com/@dr.johannespohl8547> 73 de SM0IFP Jan-Olof Nilsson

Dr. Johannes Pohl
@dr.johannespohl8547
1 360 prenumeranter

Prenumerera

HEM

VIDEOR

SPELLISTOR

COMMUNITY

KANALER

OM

Videor ▶ Spela upp alla

Universal Radio Hacker - 05:
Simulation

10 329 visningar • för 4 år sedan

Universal Radio Hacker - 04:
Generation

13 678 visningar • för 6 år sedan

Universal Radio Hacker - 03:
Analysis

23 603 visningar • för 6 år sedan

Universal Radio Hacker - 02:
Interpretation

32 955 visningar • för 6 år sedan

Cembalo

Moses som är en fena på att spela piano, nappade nyligen på en annons där en Cembalo var till salu.

Det var ingen mindre än Frida Hyvönen som är en känd musiker och sångerska från bl a TV som annonserade ut denna. Det blev ingen direkt affär men efter ett tag så kontakade hon Moses, och han fick hämta instrumentet gratis!

Här framförs Neupert Vivaldi, anno MCMLXXIII

Vi måste gratulera till detta fina instrument, som Moses hanterar galant!

MORSE-IT

MORSE på alla möjliga vis

Morse-It är en applikation, i samarbete med Icom, installerbar på Din iOS-enhet, Mac- eller Windows-dator, där Du kan öva Din Morsetelegrafi på alla tänkbara vis. Chiffrera ett meddelande till Morsetelegrafi, och spara det i form av en ljudfil. Applikationen fungerar också vice versa: Du kan dechiffrera ett Morse-meddelande via mikrofonen.

Jag använder personligen mig mest av sidtonfunktionen, där jag kan trycka in Morse på pekskärmen, vilket lokalt signaleras ut i realtid, som på Din radio—även detta kan Du spara som ljudfil—och de karaktärer jag trycker ut visas på skärmen. Det finnes flertalet inställningar för,

bland annat, huru sidtonen låter, och typen av virtuell Telegrafnyckel. Så länge Du haver adaptrar, kan Du även koppla in en extern tangent (Telegrafnyckel). (Kontakta mig gärna därest Du haver funderingar över detta.) Håller Du på att lära Dig Morsetelegrafi, tillhandahåller Morse-It goda hjälpmedel för detta—som *Tree*, *Mnemonic*, och *Koch Trainer*.

Morse-It kostar allenast tio kronor, och för ännu fler funktioner, kostar applikationen sextiofem svenska kronor.

Moses K. Frost

<moseskfrost@outlook.com>

Silent Key

Ove vid ett antennprojekt, En mast avsedd för 3-element yagi för 80 m!

Ove Sjöström SM7XBI, Torsås

Ove var tidigt medlem i klubben och bodde då i SM0. Sedan flyttade han till Torsås i östra Småland till ett fridfullt radio-QTH där det fanns fina antennmöjligheter.

Han har under många år tillbringat somrar på Dominica i västindien där han körde med signalen J73XBI.

Under 60-talet var han chefstekniker på radiostationen Radio Nord i Östersjön, den tidens piratstation på internationellt vatten. Senare även på radio Caroline i Atlanten.

Han har beättat om Radio Nord på klubben samt hållit föredrag på "Radio i Handen" (SSA årsmöte 2007)

Red och SM7HCW var ock besökte honom i Torsås för ett antal år sedan. Han skänkte då ett kortväggssteg till klubben som vi haft mycket god nytta av.

Vi saknar dej från oss i SödRa!

Edda Karow - silent key

Hon och hennes OM, Udo, SA0ADQ var alltid givna gäster på våra fielddays före pandemin. Alltid glada och generösa människor. Vi minns Edda så väl och minns hennes fina framtoning och kommer att sakna henne.

Vi hoppas att Udo även i framtiden kommer att besöka klubben! Vi beklagar sorgen!

SCAG
Scandinavian
CW Activity
Group.
www.scag.se

Nästa större aktivitet: SKD, tävla med handpump på midsommardagen!
Sponsrar även SOCWA.
www.socwa.se

Ända sedan jag var liten har jag varit lite nyfiken på radio. Jag gick inte det tekniska spåret i skolan utan läste ekonomi och därefter systemvetenskap på universitetet. När jag många år senare får höra av en bekant, som är radioamatör, att det finns en distanskurs att gå så påpekade han att det inte finns några ursäkter längre. Är det inte dags att ta amatörradiocertifikat?

Jag tog mod till mig och anmälde mig till SödRa:s webbkurs för amatörradiocertifikat.

När jag fick tillgång till kursmaterialet så slogs jag av hur mycket ellära det var! Det hade jag inte räknat med. Det blev en ny upplevelse, men vad roligt det var! Jag blev så nyfiken att jag började låna böcker om ellära på biblioteket för att förstå saker ännu bättre. När mina lärare efter några månader råkade få reda på att jag snöat in på laser, så fick jag en vänlig men bestämd påpekan att det kanske var dags att fokusera på kurslitteraturen och amatörradiocertifikatet?

Ja, jag hade visst tappat fokus lite...

Jag drog då igång en extra växel och pluggade mer fokuserat för att ta själva certifikatet. Minst 1 gång om dagen under flera veckors tid gick jag in på PTS hemsida och gjorde övningsproven. Detta ledde till att jag såg en progress i lärandet samt att jag fick en känsla för hur provet skulle kunna bli.

De sista 14 dagarna innan jag gjorde provet, i SödRa:s klubblokal, så pluggade jag varje

ledig minut på fritiden. Det var mycket hårt arbete som lönade sig - för jag klarade provet!

Kursen var inte lätt. Det var mycket detaljer att lära sig och jag ska i sanningens namn säga att jag ibland slogs av tanken att ge upp, men med en spark i baken från de engagerade och kunniga lärarna så kom jag i mål!

Det jag kan sakna med en webbkurs är att man missar det sociala och energin i att vara en grupp entusiaster. Missar också chansen att klämma och känna på en massa olika radioapparater eller få se eller höra hur lärarna tycker att ett QSO går till i praktiken.

Efter att ha pratat med lite olika radioamatörer så har jag insett att amatörradiovärlden är jättestor och jag har bara skrapat på ytan. Nu är det bara resten kvar...

/Olle SAØORR ”

ESR *Experimenterande Svenska Radioamatörer*

START • SENASTE • MEDLEM • OM ESR • TEKNIK

ESR har fått tillstånd att delta i ett internationellt projekt som heter Asteroid Bounce Experiment. Detta innebär att medlemmar i ESR kan delta i ett experiment som innebär att man sänder radiovågor mot asteroider och mäter avståndet till dem. Detta är ett utmärkt tillfälle att använda sina kunskaper inom radioamatörerna och samtidigt bidra till vetenskapen.

HAR DU FLYTTAT?
 Tycker inte er medlem är på alla medlemsadresser på grund av inaktiva medlemsadresser. Gå in på PTS hemsida och uppdatera era medlemsadresser eller meddelat medlemsadresser via adress på medlemsadresserna via du-bok eller meddelat.

Amateur Radio Operators Invited to participate in Asteroid Bounce Experiment
 Published 24 December 2022
 11:00 AM
 SK SÖRS @ AIL SK4XK03
 AMATEUR Radio operators invited to participate in Asteroid Bounce Experiment

En guldgruva för amatörer med många artiklar med både byggen och teori. Medlemskap kostar 50:-/år. Men sidan är öppen för alla. www.esr.se

Kaffeunkten i Dalarna

Observera att frekvenserna endast är ungefärliga frekvenser för 2-strecks.

Skicka här till vår ledare och hanterare: sk4xk03@esr.se

Skicka här till vår ledare och till: sk4xk03@esr.se

Skicka här till vår ledare och till: sk4xk03@esr.se

Skicka här till vår ledare och till: sk4xk03@esr.se

Skicka här till vår ledare och till: sk4xk03@esr.se

Frekvens	Band	Arbetsområde	Frekvens	Band	Arbetsområde
14300-14400	17A	17A	14300-14400	17A	17A
14400-14500	17A	17A	14400-14500	17A	17A
14500-14600	17A	17A	14500-14600	17A	17A
14600-14700	17A	17A	14600-14700	17A	17A
14700-14800	17A	17A	14700-14800	17A	17A
14800-14900	17A	17A	14800-14900	17A	17A
14900-15000	17A	17A	14900-15000	17A	17A
15000-15100	17A	17A	15000-15100	17A	17A
15100-15200	17A	17A	15100-15200	17A	17A
15200-15300	17A	17A	15200-15300	17A	17A
15300-15400	17A	17A	15300-15400	17A	17A
15400-15500	17A	17A	15400-15500	17A	17A
15500-15600	17A	17A	15500-15600	17A	17A
15600-15700	17A	17A	15600-15700	17A	17A
15700-15800	17A	17A	15700-15800	17A	17A
15800-15900	17A	17A	15800-15900	17A	17A
15900-16000	17A	17A	15900-16000	17A	17A
16000-16100	17A	17A	16000-16100	17A	17A
16100-16200	17A	17A	16100-16200	17A	17A
16200-16300	17A	17A	16200-16300	17A	17A
16300-16400	17A	17A	16300-16400	17A	17A
16400-16500	17A	17A	16400-16500	17A	17A
16500-16600	17A	17A	16500-16600	17A	17A
16600-16700	17A	17A	16600-16700	17A	17A
16700-16800	17A	17A	16700-16800	17A	17A
16800-16900	17A	17A	16800-16900	17A	17A
16900-17000	17A	17A	16900-17000	17A	17A
17000-17100	17A	17A	17000-17100	17A	17A
17100-17200	17A	17A	17100-17200	17A	17A
17200-17300	17A	17A	17200-17300	17A	17A
17300-17400	17A	17A	17300-17400	17A	17A
17400-17500	17A	17A	17400-17500	17A	17A
17500-17600	17A	17A	17500-17600	17A	17A
17600-17700	17A	17A	17600-17700	17A	17A
17700-17800	17A	17A	17700-17800	17A	17A
17800-17900	17A	17A	17800-17900	17A	17A
17900-18000	17A	17A	17900-18000	17A	17A
18000-18100	17A	17A	18000-18100	17A	17A
18100-18200	17A	17A	18100-18200	17A	17A
18200-18300	17A	17A	18200-18300	17A	17A
18300-18400	17A	17A	18300-18400	17A	17A
18400-18500	17A	17A	18400-18500	17A	17A
18500-18600	17A	17A	18500-18600	17A	17A
18600-18700	17A	17A	18600-18700	17A	17A
18700-18800	17A	17A	18700-18800	17A	17A
18800-18900	17A	17A	18800-18900	17A	17A
18900-19000	17A	17A	18900-19000	17A	17A
19000-19100	17A	17A	19000-19100	17A	17A
19100-19200	17A	17A	19100-19200	17A	17A
19200-19300	17A	17A	19200-19300	17A	17A
19300-19400	17A	17A	19300-19400	17A	17A
19400-19500	17A	17A	19400-19500	17A	17A
19500-19600	17A	17A	19500-19600	17A	17A
19600-19700	17A	17A	19600-19700	17A	17A
19700-19800	17A	17A	19700-19800	17A	17A
19800-19900	17A	17A	19800-19900	17A	17A
19900-20000	17A	17A	19900-20000	17A	17A

Komplett telegrafikurs med handledning. MP3-filer som kan köras online eller laddas ner. <http://sk4sq.net/>

Möjligen lite udda för en radioamatör.

SM5CTM CG Holm

Efter många år som företagskonsult med uppgift att omstrukturera och ibland rekonstruera företag öppnades en möjlighet att göra något annat.

Dieselmotorn i vår båt var på upphållningen. Något måste göras. Ny motor eller renovera?

Jag har alltid med viss avund tittat på de personer som mekade med sin bil, båt eller andra mekaniska maskiner och nu fanns möjlighet att själv ta sig an ett ganska omfattande arbete. Den teoretiska delen är inte problemet, med den utbildning jag för många år sedan tillägnat mig. Men den praktiska delen är något helt annat.

Vid 70 års ålder och som nybliven pensionär startade jag arbetet med renovering av en begagnad Volvo Penta MD 21. En 4-cylindrig dieselmaskin. Syftet var att byta ut befintlig motor i båten mot en, som jag hoppades, totalrenoverad motor. Efter ca 300 timmar med ett fantastiskt kul arbete var motorn klar att provköras.

Allt fungerade perfekt. Ryktet hade spridit sig att det nu fanns en totalrenoverad maskin i Tungelsta. Nu bar det sig inte bättre än att flera ville köpa denna motor och så det innebar att jag köpte ytterligare en begagnad maskin. Med vunnen praktisk erfarenhet mm renoverades denna maskin med något kortare arbetstid. Totalt blev det 6 totalrenoverade motorer.

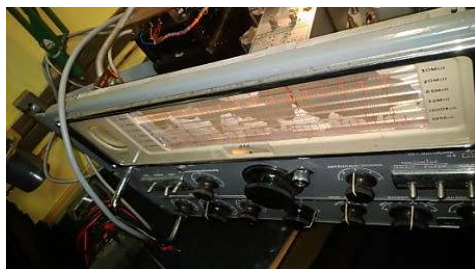
CG /SM5CTM

Kortvågsmottagare m/50

Sen ett år tillbaka är jag engagerad som kassör i föreningen TorpedbåtsGnistarna.

Med viss saknad av denna typ av arbete fick jag möjlighet att ta mig an en kortvågsmottagare m/50 som varit i tjänst på en av marinens jagare eller möjligen en u-båt. Mottagaren är en superheterodyn med

inbyggt kraftaggregat som innehåller totalt 15 rör. Den är försedd med kristallkalibrator (500 kc/s). Årsmodell från tidigt 50-tal. Uppdragsgivare Torpedbåts Gnistarna och Radiomuséet på Gålö.

Som radioamatör sedan tidigt 60 tal, känner jag mig mer hemma i denna typ av mottagare, än de moderna och fantastiska dito som nu finns att handla för en ganska rimlig penning.

Ett inledningsvis ganska knepigt mekaniskt arbete, men med envishet och intresse gick arbetet framåt.

Med stor försiktighet för att inte skada något av det fina hantverket i denna maskin startade jag med stöd i en fantastisk manual skapad 1953 Kungliga Marinförvaltningen. Även med avgörande kunnigt stöd från Christer/BFC och Nisse/FNV, båda engagerade och engagerade i Torpedbåts-Gnistarna och Radiomuséet, fanns vid behov till hands.

Ett omfattande provningsprotokoll med Mekaniska, Elektriska och Radiotekniska mätpunkter var styrande för arbetet. Ett 50-tal punkter protokollfördes enligt manualen.

Samtliga rör demonterade, stiften och rörhållarna rengjorda med en speciell elektronikspray.

Då radiorörens kondition inte kan avgöras utan instrument föreslog Christer och Nisse: Radiomuséet har en rörprovare! Men, status okänd. Ytterligare ett projekt. Lika arbetssätt som med mottagaren. Först en genomgång av innehåll, mekaniskt och elektriskt. En stor mängd omkopplare dominerar innehållet.

Nisse sökte och hittade en manual med viss guidning hur renovera och kontrollera/testa provaren.

Rörprovarens beteckning är ”Valve Characteristic Metermark 4”. Rengöring med dammsugare och pensel. Därefter kontroll av de olika omkopplarna vilka sprayades försiktigt med det speciella rengöringsmedlet. Även de 17 rörsocklarna kontrollerades, lödning och eventuella mekaniska skador.

Även socklarna och rörstiften rengjordes med rengöringsspray. Med symaskinsolja smörjdes omkopplarnas lager för ett betydligt bättre moment vid omkoppling. Den speciella ”Selectorswitchen” behandlades med Non Friction spray.

Till rörprovaren finns en Valve Data Manual, 1959 producerad av AVO Ltd i vilken man letar fram respektive rör för att där hämta olika värden för korrekt inställning. Inte helt lätt att nollställa och därefter ställa in gällande värden på instrumentet. Om allt görs korrekt och röret är i god kondition visar instrumentet detta med visarens markering på grönt område.

Inte helt säker på korrekt testförfarande, men såvitt jag förstår är mottagarens 15 rör i god kondition. Stor reservation för att mätningen är korrekt genomförd!!!

Efter en försiktig start av mottagaren konstateras att den fungerar utmärkt och har stor känslighet. Uppmätt signalstyrka visar på ca 1mV.

Till sist, det är kul och spännande att renovera dessa gamla klenoder som egentligen är små konstverk.

De nya och moderna fantastiska maskiner som jag har i mitt schack ICOM 7410 och ICOM 7100, rör jag inte, annat än vad manualen ”tillåter”!

ICOM 7410 flyttar jag till båten på sommarhalvåret.

På bilden syns, förutom dessa ICOM maskiner, den nyrenoverade M50 samt SR 25 från Standard Radio. CG /SM5CTM

radio signal.

1. An antenna produces both electric and magnetic fields that are perpendicular to one another, as well as to the direction of propagation.

Aligned: this line

Electric field of wave

Direction of wave

Direction of moment

Direction of propagation

2. A ground plane antenna is a $\lambda/4$ vertical element that works against a ground plane, or, in some cases, an array of corner

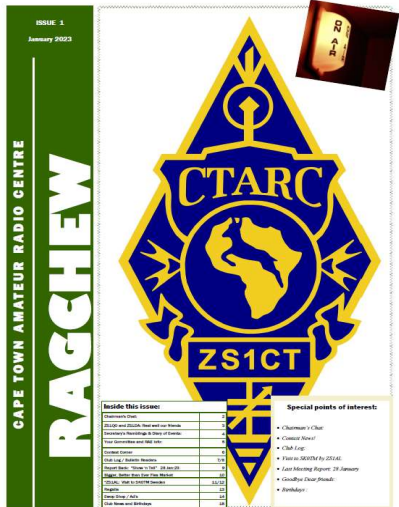
3. A ground plane antenna is a $\lambda/4$ vertical element that works against a ground plane, or, in some cases, an array of corner

ELECTRONIC DESIGN GO TO WWW.ELECTRONICDESIGN.COM

51

Mycket omfattande sida med många artiklar, många avancerade, men även på lite lägre nivå. Ger en god inblick i teknikutvecklingen.

www.electronicdesign.com

“How does a radio frequency work”? “Where is the person you are talking to located”? And a particulate favourite asked of me by a young man of about 9 years of age in perfect English, “will I be able to talk with a person on the moon please”?

I was given a warm welcome by the Club Manager Jan Olaf Nilsson – SM0IFP (see his QRZ info:

<https://www.qrz.com/db/SM0IFP>

who kindly braved a snowy Swedish winter morning to meet me at the club. We had no shortage of things to talk about and; besides our common interest in all things radio; I found that like myself Jan was an old skydiver hailing from the same horrible era of T10’s and PC’s and who had also had the pleasure (dis) of jumping out of many unserviceable aeroplanes. Jan went on to become a well know tandem instructor in Sweden logging almost a 1000 tandem jumps over his skydiving career - but I digress.

The clubs ‘shack’ features the original old 70’s metal consoles that were used by the Swedish military during the Cold War to listen into the activities of their Russian neighbours. These consoles now house an assortment of radio equipment that has been skilfully plumbed in and connected to an impressive array of antennas that allow members to communicate most successfully terrestrially and with precision clarity into space.

Jan; being a networking guru; has set up an independent internet system for the club that will continue to operate even if the WWW goes down (<https://www.amprnet.se/>) and he runs a SATNOGS interface which is a linked satellite communications network that allows hams to manage multiple ground station operations remotely (<https://network.satnogs.org/>).

Like us the Hams in Stockholm are battling to get through all the “noise” and the club

VISIT TO SKØTM --- STOCKHOLM SWEDEN ‘Hei’ from the Amateur Radio Club in Stockholm

By ZS1AL Allan, South Africa

SKØTM is located at the National Museum of Science and Technology just on the outskirts of Stockholm’s city centre – Locator: **JO99BI**. The club serves a dual purpose of not only being an active meeting place for the local Hams, but also a real-time working radio exhibition where people visiting the museum can watch and speak to the club members on duty whilst they indulge in their hamly pursuits. SKØTM’s objective is to actively encourage new radio hams by allowing visitors to participate and ask questions while they’re visiting the museum, and there is a healthy barrage of questions from young and old alike wanting to know

recently encountered a snag when they allowed a local Cell phone network to install two microwave dishes on their rooftop mast ... suffice to say that Jan says that they won't be there for much longer. The local Swedish repeater and DMR network is something that has to be seen! They have a sophisticated network array sporting excellent equipment with long term battery backup and fall over fail safes. You can see this network and get all the information you need to work it here

<https://sk6ba.se/repeater/karta/>

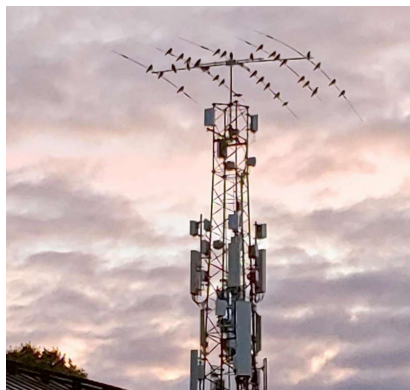
I was very happy to be able to present a small gift in the form of a club banner from our CTARC to the members on SKØTM, and this now has pride of place on top of one of their famous consoles standing proud amongst the myriad of QSO cards that adorn the walls of the clubs shack. The National Museum of Science and Technology is certainly worth a visit if you find yourself in Stockholm. It has a number of 'active participation displays' where you as a visitor can try your hand at things like being a presenter in a live television studio, or designing a machine using a 3D AI

heads-up display, or if you prefer you can visit the clubs booth and get in a few QSO's – the 20m & 40m bands seem to be constantly open and very active with traffic to and from Europe. I'm sure that Jan Olaf and his fellow hams would be happy to meet you.

73's – Allan ZS1AL

Artikeln är tagen från den Sydafrikanska tidningen "Ragchew" med tillstånd.

AI besökte SKØTM i november 2022./Red

SKØTM söker operatörer

Tekniska museet ligger vid "Gärdet" på Djurgården. Här har SSA:s besöksstation funnits under många år.

Stationen är modernt bestyckad med kortvåg, VHF/UHF, satellittrafik, mm. Det senaste inom digital trafik är installerat.

Som operatör skall du medverka minst två lör/söndagar och en onsdagskväll under året.

Tycker du om att träffa folk, beskriva hobbyn och köra från en eftertraktad station, hör av dej till stationsansvarig: Jan-Olof SMØIFP,

sm0ifp@yahoo.com - 073-678 05 13

/red

så att du kan översätta det till vad som behövs för din installation.

Eftersom min Raspberry Pi är av äldre årgång så valde jag att ladda ner den senaste 32-bits versionen av Raspberry Pi OS och installerade den på ett SD-kort.

Efter att ha startat upp datorn och gjort inledande inställningar av språk, tangentbord osv, var det dags att installera lämpliga drivrutiner för min lilla skärm för att få rätt storlek på bilden och få pekskärmen att fungera. Till sist kalibrerade jag pekskärmen så att muspekaren följer med på rätt plats, dvs där jag pekar.

Nu är allt igång och det är dags att uppdatera all programvara för att ha aktuella versioner av det som behövs.

Alla programmen

Nu är det dags att ladda det som behövs för att få allt att fungera.

Programmet är alltså skrivet i programspråket **Python** vilket betyder att programmet du kör är i klartext och du kan öppna koden i lämpligt program och se hur allt fungerar. Du kan också enkelt ändra och modifiera programmet om du skulle känna dig sugen att experimentera, eller bara analysera programmet för att se hur det fungerar och lära dig mer om SDR-radio.

Börja med att installera det som behövs för att få allt att fungera genom att skriva följande i ett terminalfönster:

```
sudo apt-get update
sudo apt-get install git
cmake build-essential
python3-pip libusb-1.0-0-dev
libSDL2-2.0-0 libatlas-base-dev
librtlsdr0 pandoc
sudo pip3 install numpy
pygame pyrtlsdr
```

Den första raden uppdaterar listorna över tillgängliga program. Den andra raden som inleds med sudo hämtar hem olika

program som behövs för att allt ska fungera. Notera att den är lång och sträcker sig ända till, och inklusive ”pandoc”.

Den sista raden installerar ett antal python-bibliotek som behövs för FreqShow ska fungera.

Det kan tänkas att du får varningar om att en del program redan är installerade. Det är normalt och inget att oroa sig över.

FreqShow

Om allt gått bra så långt, fortsätter du med att installera själva Freqshow-programmet.

Du hämtar det från webbplatsen Github där många Open source-utvecklare har sina program.

```
cd ~
git clone https://github.com/adafruit/
FreqShow.git
cd FreqShow
```

Nu är allt laddat och beroende på vad du har för display kan du behöva ändra några rader i programkoden **freqshow.py**.

Det är raderna nedan som kan behöva ändras om saker inte funkar som dom ska. Med min skärm, som är en liten HDMI-skärm, fick jag kommentera bort dom tre första raderna men inte den sista som väljer min pekskärm som mus:

```
#os.putenv('SDL_VIDEODRIVER', 'fbcon')
#os.putenv('SDL_FBDEV' , '/dev/fb1')
#os.putenv('SDL_MOUSEDRV' , 'TSLIB')
os.putenv('SDL_MOUSEDEV' , '/dev/input/
touchscreen')
```

Det finns en rad strax under dessa som du också kan ändra om du vill. Den anger om muspekaren ska synas eller inte, jag valde att ha den synlig för att lättare hitta den:

```
pygame.mouse.set_visible(True)
```

forts nästa sida ...

Provkörning!

Nu är det dags för provkörning.

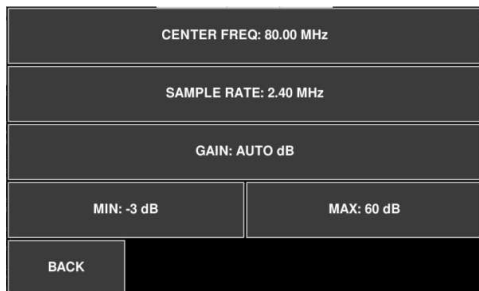
Se till att du befinner dig i samma katalog som programmet finns installerat i, vanligen i katalogen FreqShow som är en underkatalog till din hemkatalog, om du följt installationsanvisningarna.

För att starta programmet skriver du:

```
sudo python freqshow.py
```


För att ändra inställningarna väljer du "config"-knappen som öppnar en ny meny där du kan ställa in saker:

Frekvensen ändrar du med det övre menyvalet:

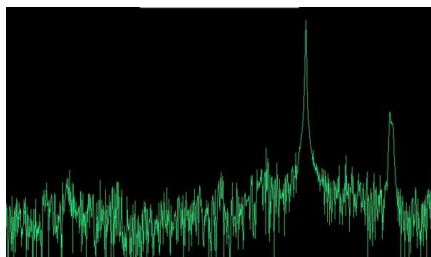

Här har jag ställt in frekvensen 80 MHz som centerfrekvens och har en signalgenerator som sänder ett par signaler, strax över 80 MHz:

De olika nivåerna ser du grovt i vänsterkanten och frekvensen i underkant.

Om du vill ha lite renare bild kan du klicka var som helst i bilden så försvinner menyraden:

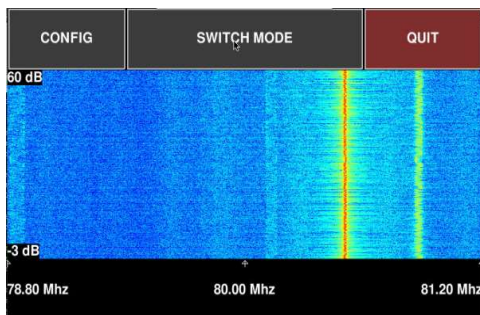

Som, sagt, det finns betydligt mer kompetenta SDR-program, men få som är så lätta att få att fungera och som du så lätt kan experimentera med eftersom all programkod är i klartext.

Hoppas du fått en liten inblick i vad som krävs för att komma igång med en enkel spektrumdisplay, nu är det dags att sätta igång och experimentera själv!

Om du vill läsa mer om FreqShow kan du läsa här: <http://bit.ly/3HLw4CP>

73 Christer SABFC

SK0QO på C4FM?

D-Star repeatern 434.575 (-2) har blivit en Fusion II repeater. Repeatern är statistiskt ansluten till Wires-X rummet Sweden-Hub.

C4FM är ett radio transmissionssätt som officiellt heter 4FSK. Modulationssättet används i radioapparater för protkoll som DMR och Fusion II

Fusion II är ett protkoll för att ansluta till något av näten YSF eller Wires-X.

Wires-X nätet drivs av Yaesu och finns tillgängligt över hela världen.

Ingen registrering behövs för att använda Wires-X nätet. Som radiooperatör räcker det med att lägga in sitt call-sign i apparaten. Normalt när man skaffar sig en Fusion II apparat som ny är första frågan innan man kör igång att lägga in sitt call-sign i radion. Sen är det bara att leta upp en nod eller repeater som kör Fusion II och är ansluten till Wires-X

Ett Wires-X rum är inte bara en ”talgrupp”. Rummet innehåller också ett ”Bulletin Board”, där man kan läsa text, ljud eller bild. Likaså kan man lägga till text, ljud och bild i rummet.

Det rum som skapats för repeatern 434.575 har fått namnet SK0QO. Därmed finns SK0QO att nå från hela Wires-X nätet.

Är man ansluten till en repeater eller nod kan man ändra vilket rum som repeatern är ansluten till. Det gör man genom att göra en

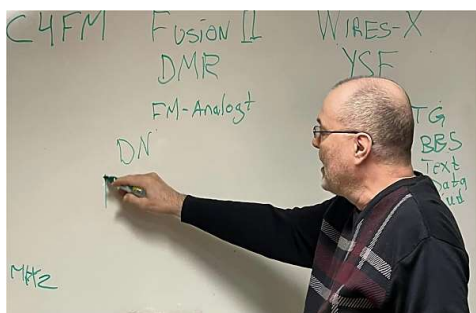

Foto SK0MG

begäran med sin ”DX”-funktion på sin Fusion II radio. När man får kvittens med ett X i sin display på radion kan man byta rum till exempel SK0QO, eller vilket rum som helst. Efter en tids inaktivitet, om man inte kopplar tillbaka till default rummet gör repeatern det automatiskt. SK0QOs repeater gör det för närvarande efter 30 minuter.

SK0QO finns alltså på Wires-X eller som vissa säger ”Fusion” eller som man ofta hör lite slarvigt C4FM.

73 dé SA0CNS/Mats

Nu kommer AI till amatör-radion också!

AI, ett av de buzz-words som börjar finnas i varenda tech-tidning numera, är en spännande teknik som på intet sätt är ny. AI, eller **Artificiell Intelligens**, nämndes som en akademisk gren redan på 50-talet och har sedan dess dykt upp då och då. Experiment och utveckling har pågått i olika sammanhang men brist på sponsring, att tillräckligt kraftfulla datorer ännu saknades och att man inte såg någon direkt användning för det, gjorde att det tog lång tid innan tekniken kom till bredare användning. Men nu har vinden vänt!

AI för dig som undrar

Om du ännu inte har full koll på vad AI är, kommer nu en kort och populär beskrivning av hur AI kan fungera.

Tänk dig att du ska göra en apparat som ska känna igen en hund på en bild. Du har ett program som kan analysera en bild, som mönster av pixlar, men sen behövs AI för att "se" att det finns en hund i bilden.

Du låter programmet analysera kanske tusentals bilder med olika hundar och för varje bild "lär" sig programmet mer om vad som karaktäriserar en hund. Sen låter du det analysera bilder på djur med fyra ben som INTE är hundar och då kan den korrigera och förfina sina definitioner som den har gjort och sortera bort bilder på t.ex katter och hästar. Till slut har den fått tillräckligt mycket data om vad som utmärker en hund och då kan den på egen hand börja analysera andra bilder på jakt efter hundar. När den misslyckas och felaktigt pekar ut en hund, låter du den analysera bilden en gång till, och korrigera sina definitioner igen, nu med vetskap om att det INTE är en hund på bilden.

Numera används AI i många olika sammanhang, t.ex i Googles sökfunktioner. Liknande används också för de program som gör att du kan få notiser i mobilen om nyheter som du kanske är intresserad av baserat på

hur du klickat på andra notiser och annonser som du kollat på.

ChatGPT

En av de senaste snackisarna är programmet ChatGPT, en språkmodell som tagits fram för bl.a automatiska chatt-program, t.ex för en kundtjänst som kan vara tillgänglig dygnet-runt på nätet. ChatGPT släpptes i november förra året och används redan i flera sammanhang.

Och NU kopplas den till en DSTAR-radio

Nu har William Franzin, VE4VR, kopplat ihop en DSTAR-mobil och lyckats få en föreläsning om hur man blir radioamatör av den datoriserade talmaskinen!

Försöket börjar med en DSTAR-mobil som digitaliserar talet via en AMBE-encoder på vanligt sätt. Dataströmmen går sedan, via en repeater och internet, till en server där det finns en motsvarande transcoder som återskapar talet. Talet går sedan till en tal-till-text-enhet som gör om talet till motsvarande textsträngar. Texten skickas till ChatGPT-(AI)-programmet som tillämpar de kunskaper som det tränats till när det gäller att känna igen tal och sedan besvara de frågor som ställts.

Därefter skickas svaret från AI-programmet tillbaka samma väg, men i motsatt riktning, och till slut kommer det tillbaka till användaren där det spelas upp i högtalaren.

Vid försöket ställde William en fråga till systemet om hur man blir radioamatör. Strax efter fick han från AI-systemet tillbaka ett rätt omfattande svar på hur man ska göra.

Vanligtvis gör man så att AI-motorn tränas vartefter och den blir därför bättre och bättre med tiden. Som det är gjort kan nu i princip vem som helst ställa frågor till systemet via en DSTAR-mobil och med tiden kan den säkert berätta många spännande saker och svara på spännande frågor.

Om du vill läsa mer om försöket, på engelska, och se en film så kan du gå till den här webbsidan : <http://bit.ly/3wKSpLC>

SA0BFC Christer

Små behändiga appar som du kan behöva

Det är alltid bra att ha lite hjälpmedel enkelt till hands när man labbar. Telefonen är ju för det mesta i närheten och där finns ju det mesta idag i form av små användbara program för olika saker.

Ett av dem jag tycker är bra är **Amateur Radio Toolkit** som finns för Android-telefoner. Programmet finns i Googles Playbutik och kan hämtas, och köras, gratis. För en mindre peng kan du låsa upp lite fler funktioner om du gillar programmet.

Jag ska inte gå igenom alla funktionerna, det gör du enklast själv när du hämtat programmet. Men jag vill ändå nämna några bra funktioner:

Geografiska funktioner såsom att omvandla mellan maidenhead-lokator och få fram i vilken ruta du befinner dig just nu.

Antennberäkningar, du kan snabbt få

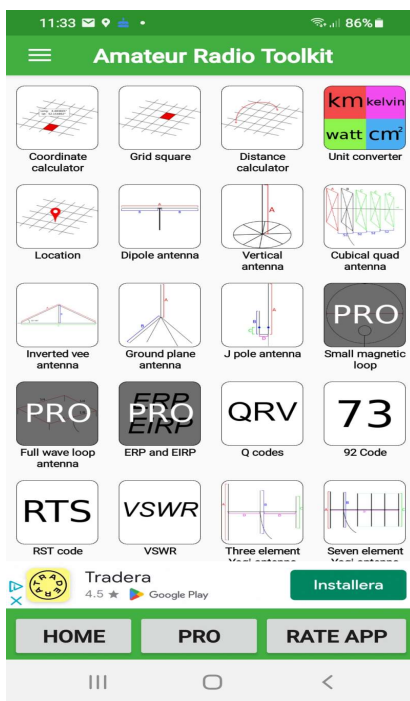
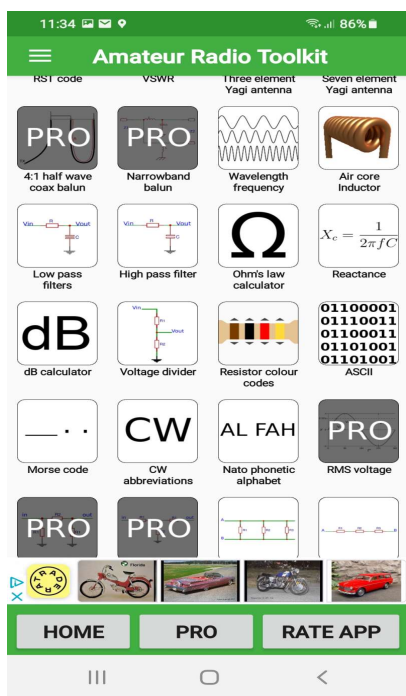
fram måtten för olika antenntyper för en viss frekvens, t.ex för en dipol, en vertikal, en quad eller J-pole-antenn. Du kan också beräkna en 3- eller 7-elements Yagi om du skulle fundera på att bygga en sån.

Du kan beräkna olika **filterkopplingar**, reaktans eller serie- och parallellkopplingar.

Enda nackdelen med programmet är att det är annonsfinansierat så det dyker upp annonser då och då. Men, appen är ju gratis och då är det ju oftast nån annan som betalar. Men för 26 kronor slipper du annonserna och får ännu fler användbara funktioner.

Det finns många kul saker att testa, så hämta hem och prova själv! Om du inte gillar det så är det bara att radera det igen. Google play store: **Amateur Radio Toolkit**.

SA0BFC Christer

POTA – ännu en spännande variant av portabelkörning

I förra numret av SödRa-bladet skrev jag om RADAR, en spännande form av portabelkörning.

Tyvärr är det inte längre så många utövare av den och antalet verkar minska. Men det finns ännu en intressant variant av portabelkörning, **Parks on the Air (POTA)**. Där ska man sända från olika nationalparker och vem som helst får besvara dina anrop. Du ska ha så många QSO som möjligt från platsen och sporten är ganska lik den svenska SMFF, Svenska naturreservat. MEN, med en viktig skillnad, **POTA är ingen tävling** och kan därför använda alla upplåtna amatörradioband.

Det finns två vägar in i sporten: som "activator" eller som "hunter". "Activatorn", kan liknas vid ett "villebråd" och är den som rör sig ute i nationalparkerna. "Huntern", eller jägaren, är den som ska försöka få kontakt med villebråden ute i parkerna.

Jägaren

Jägaren kan befinna sig var som helst och försöker få kontakt med villebråden där ute. Reglerna är enkla: Följ lagar och regler, följ "DX code of conduct" (DX-arens 13 budord) och följ POTA:s gyllene regel: Att ha kul och att inte krångla till det.

Jägaren börjar med att besöka webbplatsen <https://pota.app/>. Där finns alla villebråden som är "i luften" listade, vilka parker de är i, vilka frekvenser och moder de använder. Sen kan jägaren börja leta på frekvenserna och lyssna efter "CQ POTA". Hittar han en station som ropar så svarar han och om de får kontakt, då är man igång i POTA!

Naturligtvis är det inget som hindrar att du kan börja jaga villebråd redan nu även om dom inte är i en park i Sverige! Du behöver inte ens logga dina kontakter, om du inte vill göra det ändå, men hela det jobbet ligger på "villebrådet".

Villebrådet

Att vara villebråd är alltså lite mer jobb, först måste man ju vara ute i naturen och det är lite mer som behöver fixas innan man kan börja vänta på svaren på sina CQ. Det är också lite mer jobb efteråt med att skicka in loggarna.

Man ska naturligtvis följa samma regler som jägaren men dessutom de regler som kan gälla för parken eller reservatet. Man måste också ha ett konto på <https://pota.app/> och hela tiden befinna sig i parken. Sen ska man ju, som sagt, sända in loggen efteråt.

Som villebråd loggar man in med mobilen och markerar på kartan i vilken park man är. Sen kollar man att man är inom parkens gränser och riggar upp sin station, letar upp en ledig frekvens och börjar sända **CQ POTA** med vald trafikmetod. Sen är man beredd med penna o papper för att logga eller om man har dator för det.

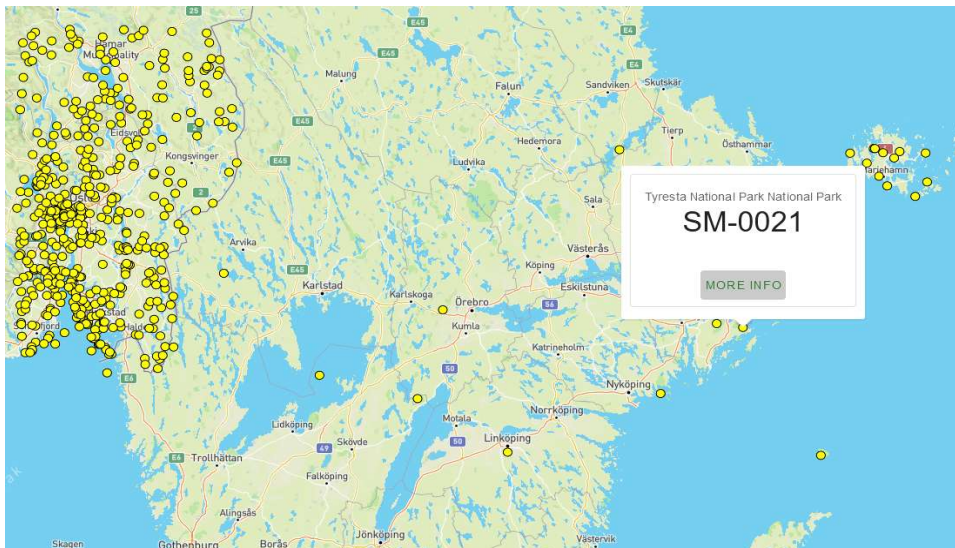
Inget hindrar heller kontakter mellan två "villebråd", sk "Park to Park", båda ska då befinnas sig i en registrerad nationalpark eller reservat.

Så här kan det se ut på kartan över parkerna. Som det framgår av kartan är man betydligt mer aktiv på att registrera parker och reservat i Norge och på Åland, det måste vi hjälpas åt att göra nåt åt!

De gula prickarna är parkerna och klickar man på en av dom så får man se vilken park det är.

I Sverige är sporten inte lika spridd men för stunden finns det i alla fall drygt 40 parker registrerade. Den närmast SödRa är Tyresta nationalpark som SM00EK aktiverade i slutet av september. Enligt uppgifterna körde han CW och hade ett stort antal QSO från flera platser i Europa.

Nu återstår att sprida det här i Sverige också! Det kan ju inte bara vara en enda person som är ute o samlar spännande QSO i en av våra närmaste nationalparker! Och det måste ju registreras fler parker i Sverige!

Tyresta National Park National Park

Reference: SM-0021

DXCC Entity: Sweden

Location(s): SE-ST

Latitude / Longitude: 59.1675, 18.3247 (JO99de)

Early Shift Award Times: 1:00 UTC to 7:00 UTC

Late Shift Award Times: 17:00 UTC to 1:00 UTC

Website: <https://www.nationalparksosweden.se/choose-p...>

Access Methods: Automobile Foot

Activation Methods: Automobile Campground Pedestrian

Is Active? ACTIVE

First Activation: SM0OEK/P on 2022-09-25

Stats: 1 activations / 1 attempts (132 QSOs)

Only 20 kilometres from the Stockholm urban area with its million-plus inhabitants, this national park offers the experience of a very ancient forest

Activations

Date	Callsign	CW	Data	Phone	Total QSOs
2022-09-25	SM0OEK/P	132	0	0	132

Rows per page: 10 1-1 of 1

Första steget är kanske att se till att registrera naturreservaten ute på Gålö!

För att komma igång:

Börja med att besöka hemsidan för POTA:

<https://parksontheair.com/>

Sen kan du kolla hur man kommer igång som jägare och villebråd här:

<https://docs.pota.app/>

Listan med parker hittar du här: <https://pota.app/#/parklist>

Scrolla ner till Sweden så hittar du listan över de svenska parkerna.

Du hittar en film som beskriver (på engelska) hur du gör för att komma igång här: <https://youtu.be/odegfaGcZAc>

Den ”DX Code of conduct” om det refereras till i texten: <https://rsgb.org/main/operating/dx-code-of-conduct/>

73 de Christer SAØBFC

SK8YOTA Youngsters On The Air!

Även under 2022 har vi deltagit i YOTA - "Youngsters on the air"

Det gäller December-YOTA då aktiviteter pågick under hela månaden över hela världen.

Vi hade aktivitet under tre tillfällen. Mest aktiva var vi den 11 december då vi samlade 8 st ungdomar som var under 27 år. Givetsvis fanns det några föräldrar och vår "markpersonal" på plats.

Det blev full aktivitet från början och nära 300 QSO:n avverkades under eftermiddagen. Pilen open blev stundtals kompakt. Det var en eftertraktad signal som vi använde - SK8YOTA.

Trots att flera av operatörerna var ganska oerfarna gick trafiken som på räls.

Under dagen bjöd klubben på ett enklare julbord vilket förhöjde tillvaron.

Aktiviteten upprepades vid två senare tillfällen under december, dock i något mindre omfattning.

Joakim SA0BSJ och Moses SM0-8630 var flitiga vid radion. Moses här med en mikrofon för en gångs skull! (annars CW!)

Två kockar, Jordi från Spanien SA0JAG/EA3IPQ och Kim SA0KIM steker köttbullar och prinskorvar, Jordi jobbar numera på KTH.

Ungdomar behövs de?

Det finns de som hävdar att man ska satsa på enbart äldre. Jag menar att man måste ha en kombination så det blir en gemenskap över åldersgränserna och sträva framåt. Annars känns allt meningslöst.

Vi kan lära mycket av yngre som ofta besitter bra kunskaper i datahantering t e x. Sedan har en del goda kunskaper i elektronik, andra behöver handledning.

Efter den första YOTA-helgen den 11 december upptäckte jag att INGEN annan hade aktiverat YOTA-signalen i hela Sverige. Då blev man aningen förskräckt, hur tänker amatöraerna i Sverige, det behövs tydligen ingen återväxt.

Helgen efter såg jag dock att Linnea och en yngre kille hade kört från Täbyklubben.

Det behövs mycket engagemang från oss alla för att något skall hända! Det räcker inte med "gillamarkeringar" på Facebook! Tom-Tits experiment eller dyl kanske behövs. Och då behövs aktiviteter inte enbart att köra radio, det finns så mycket mer. Låt ungdomarna avgöra!

73 Lasse SM0FDO

SA0INE Linnea hanterade "pilen" med glans! Hon kommer från Täbyklubben.

Lite julmat som klubben bjöd på smakade bra!

Hej alla härliga amatörer!

Ett nytt år och nya möjlighet, bland annat med ungdomsaktiviteter!

Under föregående år kunde vi vid ett flertal tillfällen framförallt under december genomföra träffar med ungdomar från Stockholm med omnejd hos oss på QO. Detta mycket tack vare att vi under december kunnat delta vid ett event som tituleras YOTA (Youngsters on the Air) December Month, ett världsomspännande event som pågår under hela december månad där ungdomar får möjlighet att via signalsignaler lättare hitta varandra ute i etern.

För oss i Sverige kunde vi använda oss av signalerna SH9YOTA och SK8YOTA, något vi då också gjorde och sände med signalerna från QOs anläggning ute på Gålö. Förhoppningen är att detta är något som vi även detta år ska ha möjlighet att genomföra under december.

Innan vi är framme där så är det ju dock ett helt år med möjligheter som vi har framför oss, så det hade vi inom SSAs ungdomssektion försökt planera för att utnyttja. Likt tidigare år kommer det genomföras ett YOTA-läger även under 2023, denna gång i Ungern. Lägre brukar innehålla workshops, utbildningar, föreläsningar,

studiebesök och träffar med andra ungdomar, ett otroligt givande event med andra ord! Just detta år kommer lägre att hållas mellan 5-12/8.

Utöver det så har vi just börjat planera för ett NOTA (Nordics on the Air)-läger i år. Planen är att detta kommer att genomföras någon gång under sommaren, men mer exakt kommer vi spika lite närmare inpå. Detta läger planerades och var precis på väg att genomföras när coronapandemin drog över oss 2020, vikt stoppade planerna precis innan lägre skulle genomföras. Förhoppningsvis blir detta en nystart av det nordiska samarbetet mellan ungdomsorganisationerna och framförallt ett väldigt trevligt läger.

Skulle detta vara något som du tycker låter intressant tycker jag att du hör av dig antingen till mig eller till någon annan av ledarna i Ungdomssektionen i SSA.

Önskar er alla en riktigt trevlig fortsättning på året, så syns och hörs vi säkert!

73 de

/Joakim Svanfeldt SA0BSJ

Ledamot i SK0QO och ungdomsledare samt ansvarig för D0 i SSAs Ungdomssektion.

The event itself will be held from 5th to 12th August 2023

Info på:

<https://www.ham-yota.com>

Bild från Bulgarien 2019 med 80 deltagare från 27 länder

YOTA-contest körs vid tre tillfällen under året. Vardera test varar 12 timmar.

1st round	22nd April	0800 – 1959 UTC
2nd round	22nd July	1000 – 2159 UTC
3rd round	30th December	1200 – 2359 UTC

Regler: <https://www.ham-yota.com/yota-contest-2023/>

Postadress:

Oxnövågen 6, 137 96 Gålö

PG 68 05 89-9

Org nr. 802453-8269

Medlemsavgift: 250:-/år, 125:- för familjemedlem, ungdom t o m det år man fyller 25 år, 75:-.

Från 1 juli halva avgiften för nya medlemmar.

Från 1 november gäller nästkommande års avgift för resten av året och för kommande år.

Möteslokal: klubbstugan, Hasslinge, Gålö.

Alternativt: Kvarnbäcksskolan, Mostensvägen 4, Jordbro.

Möten varje onsdag, öppet från kl 18.30, start kl 19.30. Se programmet.

Internet:

www.sk0qo.se

Facebook: SödRa

e-mail: sk0qo@sk0qo.se

Repeater SKØQO/R

R3x - 145.6875 MHz shift -600 kHz för 2 m, eller

RU6 - 434.750 MHz ”Shift - 2 MHz” för 70 cm.

Båda repeaterarna aktiveras numera enbart med **subton 77,0 Hz** vilken **måste** användas.

Repeater SKØQO/R DMR 434,5625 MHz

Repeater SKØQO/R C4FM 434.575 MHz (prov)

Styrelse

Ordf	SMØASB	Stefan Fägerhall	070-201 45 18	ordf@sk0qo.se
vice Ordf	SMØFDO	Lars-Erik Jacobsson	070-343 99 69	sm0fdo@sk0qo.se
Sekr	SMØBYO	Gunnar Lövsund	070 657 15 66	sm0byo@sk0qo.se
Kassör	SMØNUE	Karl-Erik Färdigh	073-964 96 62	kassor@sk0qo.se
Ledamot	SAØBSJ	Joakim Svanfeldt	070-444 41 21	jocke.svan@gmail.com
Ledamot	SMØIKR	Göran Björk	079-349 19 01	sm0ikr@primail.se
Ledamot	SMØFNV	Nils Willart	08-742 26 59	sm0fnv@sk0qo.se
Suppl	SMØYDQ	Gun Ahtola	070-687 18 26	gun.ahtola@gmail.com
Suppl	SMØTWH	Mecki Granberg	070-578 22 39	sm0twh@gmail.com

Funktionärer

Valberedning sam	SMØDSF	Ingemar Johansson	070-775 34 84	Valberedningen@sk0qo.se
Valberedning	SMØLYC	Mikael Björkgren	070-594 99 16	Valberedningen@sk0qo.se
Revisor	SMØEYT	Börje Carlsson	08-500 224 38	borje.carlsson@telia.com
Revisor	SM5AOG	Lennart Pålryd	08-668 38 40	lennart.palryd@gmail.com
Kontakt kommun	SMØASB	Stefan Fägerhäll	070-201 45 18	ordf@sk0qo.se
Mtrlförvaltare	SMØFDO	Lars-Erik Jacobsson	070-343 99 69	sm0fdo@sk0qo.se
Grupp mtrl	SMØFNV	Nils Willart	08-742 26 59	sm0fnv@sk0qo.se
	SMØNUE	Karl-Erik Färdigh	073-964 96 62	sm0nue@ssa.se
	SMØDCD	Bengt Knutsson	070 547 48 66	sm0dcd@sk0qo.se
QSL o Tester	SMØDSF	Ingemar Johansson	0707-75 34 84	sm0dsf@sk0qo.se
Ungdom	SMØFNV	Nils Willart	08-742 26 59	sm0fnv@sk0qo.se
Repeater analog	SMØFNV	Nils Willart	08-742 26 59	sm0fnv@sk0qo.se
+ DMR	SAØBFC	Christer Jonson		sa0bfc@sk0qo.se
Webmaster	SAØBFC	Christer Jonson		sa0bfc@sk0qo.se
Kursadministr.	SMØFDO	Lars-Erik Jacobsson	070-343 99 69	sm0fdo@sk0qo.se
Fyrtest+museish	SMØWJH	Preben Sörensen	076 946 83 62	sm0wjh@sk0qo.se
Program	SMØYDQ	Gun Ahtola	070-687 18 26	gun.ahtola@gmail.com
SödRa-blad + inf	SMØFDO	Lars-Erik Jacobsson	070-343 99 69	sm0fdo@sk0qo.se
Prylmarknad	SMØFDO	Lars-Erik Jacobsson	070-343 99 69	sm0fdo@sk0qo.se
Dataansv. klubb	SMØIFP	Jan-Olof Nilsson	073-678 05 13	j4477601@yahoo.com
AMPR-net	SMØTCZ	Håkan Segholtz	070-754 11 10	sm0tcz@ssa.se
	SAØCCA	Anders Ljunggren	08-774 69 29	info@ljunggrenteknik.com
Registeransv	SMØNUE	Karl-Erik Färdig	073-964 96 62	sm0nue@ssa.se

